

SÄILYÄ !

Pelastussuunnitelma

Isonkyrön Asuntovuokraus Oy

Pelastussuunnitelma laaditaan asuinkiinteistön ja sen asukkaiden tarpeisiin ja turvallisuuden parantamiseksi. Pelastussuunnitelman tavoitteena on tunnistaa asuinympäristössä esiintyvät vaaratekijät, opastaa ennaltaehkäisemään vaaratilanteiden ja vahinkojen syntymistä sekä opastaa toimimaan kyseisen asuinkiinteistön soveltuvalla tavalla erilaisissa vaaratilanteissa.

Sisällysluettelo

1. Kiinteistön perustiedot.....	2
2. Yhteystiedot.....	2
3. Pelastussuunnitelman tiedot.....	3
4. Kiinteistön vaaranpaikat, riskit ja niiden ennaltaehkäisy.....	4
5. Omatoiminen varautuminen poikkeusoloihin.....	7
6. Pelastussuunnitelman ylläpito	8
TOIMINTAOHJEET HÄTÄTILANTEISSA.....	9

LIITTEET

- Liite 1. Hätäilmoituksen teko-ohje
- Liite 2. Toiminta sairaskohtauksissa
- Liite 3. Toiminta tapaturmissa ja tapaturmien ennaltaehkäisy
- Liite 4. Toiminta tulipalotilanteessa
- Liite 5. Toiminta kunnallistekniikan häiriötilanteissa
- Liite 6. Toiminta yleisen vaaramerkin soidessa
- Liite 7. Toiminta kaasuvaaratilanteessa
- Liite 8. Toiminta säteilyvaaratilanteessa
- Liite 9. Toimenpiteet väestönsuojaa käyttökuntoon laitettaessa
- Liite 10. Taloyhtiön suojelumateriaali
- Liite 11. Kotivara
- Liite 12. Onnettomuuksien ennaltaehkäisy omassa asunnossa
- Liite 13. Palavien nesteiden ja kaasujen säilytys
- Liite 14. Turvallisuuspäällikön vuotuiset turvatarkastukset

1. Kiinteistön perustiedot

Kiinteistön perustiedot löytyvät toimintaohjeiden yhteenvedosta. Se on sijoitettu kaikkien asukkaiden nähtäviin, yleensä jätekatoksen seinään.

2. Yhteystiedot

Kiinteistön omistaja Isonkyrön Asuntovuokraus Oy
Pohjankyröntie 136, 61500 Isokyrö
Y-tunnus 0844231-3

Kiinteistöön nimetty turvallisuushenkilöstö

Taloyhtiöön valitaan vuosittain turvallisuushenkilöstö. Henkilöstön tiedot löytyvät toimintaohjeiden yhteenvedosta. Se on sijoitettu kaikkien asukkaiden nähtäviin, yleensä jätekatoksen seinään.

Isännöitsijä Isonkyrön Asuntovuokraus Oy
Anu Muhonen 050 548 6478, 06 470 1201
anu.muhonen@isokyro.fi

Kiinteistöhuolto Jukka Karhu 050 561 7891
jukka.karhu@isokyro.fi
Huoltomies päivystys 0500 561 616

Isonkyrön paloasema Lukkarinmäentie 1, PL 30, 61501 Isokyrö
Paloasema 06 470 1320, faksi 06 471 3046
Isonkyrön päivystäjä 040 586 6112

Sähkölaitoksen vikailmoitukset

www.fortum.fi puh. 0800 1 9900
vikailmoitukset@vaasansahkoverkko.fi Puh. 06 324 5700

Vesilaitoksen vikailmoitukset

Kunnanrakennusmestari Jukka Perttilä 06 470 1234, 0500 545 993 jukka.perttila@isokyro.fi, iltaisin huoltomies päivystysnumero

Hätätilanteessa 112 (ambulanssi, poliisi, palolaitos ja sosiaaliturva)

Myrkytyskeskus 09 471 977, 09 4711

Päivystävä sairaala Vaasa, Hietalahdenkatu 2-4, 06 323 1311
Seinäjäki, Koskenalantie 18, 06 425 5311, 06 415 4555

Terveyskeskus Isokyrö, Pysäkkitie 54, ajanvaraus 06 425 5730

Pohjanmaan sosiaalipäivystys

06 325 2347

3. Pelastussuunnitelman tiedot

Pelastussuunnitelman laatimispäivä

Pelastussuunnitelma on laadittu huhtikuussa 2013.

Selostus pelastussuunnitelman laatimisesta

Pelastussuunnitelma on laadittu yhteistyössä isännöitsijän, huoltomiehen ja asukkaiden kanssa. Pohjana on käytetty sekä vanhaa pelastussuunnitelmaa että SPEK:in pelastussuunnitelman mallipohjaa.

Pelastussuunnitelman päivitys

Pelastussuunnitelmaa päivitetään tarpeen mukaan. Päivittämisestä vastaa isännöitsijä tai isännöitsijän osoittama henkilö.

Talon liittyminen pelastustoimeen

Vaikka paloasemaverkosto on paikoin melko tiheä, voi avun saapuminen paikalle kuitenkin kestää. Onnettomuuspaikalla pitää pystyä aloittamaan toimenpiteitä itsenäisesti. Näillä alkutoimenpiteillä on merkitystä siihen, kuinka suureksi onnettomuus kehittyy ja minkälaiset vaikutukset sillä on.

Avun paikalle saapumisen viivettä voidaan arvioida seuraavasti

- Onnettomuus/hätätilanne huomataan 1 min
- Hätäilmoitus 1 min
- Hätäkeskus hälyttää auttajat 1 min
- Apu lähtee liikkeelle 1-5 min
- Ajoaika kohteeseen n. 1min/km

Pohjanmaan pelastuslaitoksen 12 kunnan alueet on jaettu hallinnollisesti kahteen alueeseen. Hallinnollinen keskus sijaitsee Vaasassa.

Toiminta-alue 1: Mustasaari, Vaasa, Isokyrö, Laihia.

Toiminta-alue 2: Pedersöre, Uusikaarlepyy, Vöyri, Maalahti, Korsnäs, Närpiö, Kaskinen ja Kristiinankaupunki.

4. Kiinteistön vaaranpaikat, riskit ja niiden ennaltaehkäisy

VAARATILANNEARVIO

Palovaara	<ul style="list-style-type: none"> - Kotona; avotuli (kynttilät), kodinkoneet, keittiö, tupakointi - Sähköpääkeskus - Pysäköintialueet, ajoneuvot - Jätekatokset; palokuorma - Varastotilat; palokuorma - Sauna - Tulityöt
Rikokset	<ul style="list-style-type: none"> - Varkaudet; omaisuusvarkaudet kotona, varastoissa, pysäköintialueilla - Ilkivalta; irtaimisto, kiinteistö - Kotirauhan rikkominen - Asiaton oleskelu
LVI-vahingot	<ul style="list-style-type: none"> - Viat LVI-järjestelmissä; vesivahingot, putkivuodot
Muut vahingot	<ul style="list-style-type: none"> - Tärkeät kaapelit; toimintakatkos - Vaarallisten aineiden käsittely ja kuljetukset; liikenneväylät - Ulkopuolisten aiheuttamat vahingot: savu, tuli, muut vauriot - Luonnonkatastrofien aiheuttamat; myrsky, salama, tulva - Kaasuvaara - Säteilyvaara - Sairaskohtaukset - Tapaturmat; liukastumiset, kompastumiset
Arkoja kohteita	<ul style="list-style-type: none"> - Sähköpääkeskus

VAARATILANTEIDEN ENNALTAEHKÄISY

Jokaisessa kiinteistössä on koulutettu turvallisuushenkilöstö. Turvallisuushenkilöstö koostuu turvallisuuspäälliköstä, apulaisturvallisuuspäälliköstä, hallituksen puheenjohtajasta ja talovastaavasta. Tiedot päivitetään vuosittain.

Asukkaat voivat itse ennakoida tulevia vaaratilanteita:

Palovaara	<ul style="list-style-type: none"> - sähkölaitteiden asennukset ja korjaukset teetettävä aina alan ammattilaisella - huonokuntoisia sähkölaitteita ei saa käyttää - sähkölaitteet irrotetaan pistorasiasta vetämällä pistotulpasta, ei johdosta - sähkölaitteet sammutetaan käytön jälkeen - valaisimissa ei saa käyttää tehokkaampaa lamppua kuin laitteeseen on merkitty - sähköpattereita tai sähkötoimisia lisälämmittämiä ei saa peittää - jääkaappi, pakastin ja televisio sijoitettava niin, että ympärille jää vapaata tuulettuvaa tilaa eikä niiden päällä saa polttaa kynttilöitä tms. - sisällä tupakointia vältettävä
-----------	---

- kynttilöitä ei saa polttaa kirjahyllyssä eikä lähellä saa olla palavaa materiaalia, vain palamattomalla alustalla saa polttaa kynttilöitä
- rappukäytävissä ja varastotilojen käytävillä ei saa säilyttää mitään
- talon yhteisissä tiloissa ei saa säilyttää paloherkkiä eikä vaarallisia aineita
- rakennusten lähelle johtavaa ajoväylää ei saa tukkia väärin pysäköimällä tai muulla tavalla
- asuntojen palovaroittimet on pidettävä toimintakunnossa
- tuhopolttoja voi estää pitämällä silmällä vieraiden liikkeitä kiinteistössä ja pitämällä varastotilat lukittuina
- kotiin voi hankkia alkusammutusvälineitä (sammukspeite, jauhesammutin) ja niiden käyttö on opeteltava
- Jos kodinkone syttyy, ensimmäisenä pitää irrottaa pistotulppa pistorasiasta. Palon voi tukahduttaa sammutuspeitteellä, paksulla matolla tai jauhesammuttimella.

Rikokset

- säilytä haltuusi uskotut avaimet huolellisesti ilman tunnistetietoja
- älä luovuta avaimia ulkopuolisille
- tarkista lukkojen toimivuus ja ilmoita huoltomiehelle, jos oven lukitus ei toimi kunnolla
- merkitse muistiin talossa oleskelevat, sinne kuulumattomat: tuntomerkit, auton rekisteri jne.
- ei jätetä esille tavaroita, jotka houkuttelevat varkaita
- dokumentoi arvoesineet
- pidä vakuutukset ajan tasalla

LVI-vahingot

- astianpesukoneen alla käytettävä kaukaloa
- pesukone sijoitettava pesuhuoneeseen
- vesihana suljettava käytön jälkeen
- huonelämpötilan tarkkailu, ilmoitus huoltomiehelle suuresta poikkeamasta
- ilmanvaihtokone oltava päällä koko ajan, paitsi hätätapauksessa pysäytys

Muut vahingot

- liukkauden esto
- kotivara (liite 11)
- lasten opastaminen vaaroista

Yleistä

Kiinteistössä yleisiä vaaranpaikkoja ja riskejä ovat puutteellisesta lukituksesta johtuva ilkivalta, varastaminen ja tuhopoltot. Varastotilat ovat lukittuja, mutta jätekatokseen pääsee vapaasti. Jätekatokset sijaitsevat turvallisen välimatkan päässä asuinrakennuksesta, mutta ovat verkkovaraston yhteydessä.

Avainturvallisuus

Käytössä ovat abloy classic –avaimet tai vastaavat.

ULKOALUEET

Osoitemerkinnät

Osoitemerkinnät ovat selkeät ja pohja on heijastava niin, että se näkyy myös pimeällä hyvin. Näin pelastuslaitos löytää helposti perille.

Ovien avaus

Huoltomies avaa ovet virka-aikana. Muuna aikana päivystäjä avaa ovet. Puhe-
linnumero löytyy ilmoitustaululta. Henkilöllisyys todistettava.

Ajojärjestelyt	Ajojärjestelyt ja pysäköintialue on selvästi osoitettu. Siitäkin huolimatta asukkaat tukkivat tarpeettoman usein tiet useista huomautuksista huolimatta.
Autojen lämmityslaitteet	Autojen lämmityspistorasioihin ei tule jatkuvasti sähköä vaan ne toimivat ajatimella. Auton lämmitysjohtoa ei saa jättää roikkumaan pistorasiaan. Lisäksi pistorasian kannet tulisi lukita.
Kulkitiet	Talvisin yleinen vaara on liukkaus ja siitä johtuvat kaatumiset. Kulkitiet hiekoitetaan ja tarvittaessa kulkeminen estetään. Asukkaat voivat tarvittaessa itse lisätä hiekkaa sisäänkäyntien eteen. Porraspäässä on rappuralli, johon voi enimät lumet ja hiekat puhdistaa ennen sisäänmenoa. Sisälle kantautuva lumi voi aiheuttaa liukastumisvaaran. Pihamaa on soraa ja nurmikkoa. Pihan tasoerot voivat johtaa tapaturmiin.
Kattolumet	Katolta putoavat lumet ja jäät voivat aiheuttaa tapaturmia tai jopa kuoleman. Lunta pudotetaan tarvittaessa katoilta ja vaara-alue eristetään. Kulkujen kohdalla on katolla lumiesteet.
Kokoontumispaikka	Kokoontumispaikka on merkattu toimintaohjeiden yhteenvedoon. Se on sijoitettu kaikkien asukkaiden nähtäviin, yleensä jätekatoksen seinään. Kokoontumispaikka ei ole pelastushenkilöstön tiellä ja sinne on helppo kokoontua. Kokoontumispaikassa ei ole sisätiloja.
Hätätilanteisiin varautuminen	Rivitaloasunnossa on kaksi reittiä ulos asunnosta, pääovi ja terassin ovi, kerrostaloissa on porrasovi ja parveke/terassin ovi.

SISÄTILAT

Kulkitiet	Kulkitiet asuntoihin ovat kulkukelpoisia ja esteettömiä. Valaistus on riittävä. Uloskäytävät ovat kellaritiloissa vapaat.
Palovaroittimet	Huoneistoissa on asianmukaiset palovaroittimet. Vastuu niiden toimintakunnosta on asukkaalla . Vanhaa palovaroitinta ei saa hävittää talousjätteiden mukana vaan se pitää toimittaa elektroniikkajätteiden keräyspisteeseen. Asuntovuokraus hankkii asuntoon uuden palovaroittimen edellisen mennessä rikki.
Alkusammutusvälineet	Asukkaita on ohjeistettu asukasoppaan avulla alkusammutusvälineistä. Sammutuspeite suositellaan hankittavaksi jokaiseen asuntoon.
Tulityöt	Tulitöitä saa suorittaa vain henkilö, joka on suorittanut tulityökortin. Tulitöiden vartioinnista ja valvonnasta vastaavien on osattava käyttää alkusammutuskalustoa. Lisäksi valvonnasta ja vartioinnista vastaavilla on oltava voimassa oleva tulityökortti. Äkillisissä ja ennalta arvaamattomissa tapauksissa tulityö voidaan tehdä ilman kirjallista tulityölupaa edellyttäen, että töissä noudatetaan tulitöiden suoje- luohjetta ja valvontasuunnitelmaa.

Kiinteistössä harjoitettu toiminta

Asunnot ovat tarkoitettu ainoastaan asumiskäyttöön eikä niissä harjoiteta liiketoimintaa.

Kiinteistön ulkopuolinen toiminta

Alueet ovat asuinalueita.

Riskien ja vaaranpaikkojen kartoitus

Riskit ja vaaranpaikat on kartoitettu kiertämällä kiinteistöissä ja keskustelemalla asukkaiden kanssa.

5. Omatoiminen varautuminen poikkeusoloihin

Omatoimisen varautumisen turvallisuusjärjestelyt on oltava kaikkien taloyhtiössä asuvien tiedossa ja osittain myös siellä vierailevien henkilöiden saatavissa. Kaikkien asukkaiden on tiedettävä perusasiat siitä, miten erityyppisiin vaaratilanteisiin varaudutaan ja miten niissä toimitaan. Tärkeä työkalu tiedottamisessa on hyväksytty pelastussuunnitelma.

Väestönsuoja

Keskustan ja Orismalan lähin väestönsuoja sijaitsee koulukeskuksella, Kyrööntie 15. Tervajoen kohteiden väestönsuoja sijaitsee Kylkkälän koululla, Kylkkälänraitti 51. VSS-varustelaatikko sijaitsee yhtiöiden varastotilassa.

TOIMINTAOHJEET ERILAISIA ONNETTOMUUKSIA JA VAARATILANTEITA VARTEN

Hätätilanneohjeet ovat pelastussuunnitelman liitteinä. Lisäksi asukkaille on jaettu asukasopas, joka sisältää tietoa hätätilanteita varten. Yleisiin tiloihin on myös kiinnitetty hätätilanneohjeet.

Viestintä

Tiedottamisesta vastaa isännöitsijä. Isännöitsijä tiedottaa asukkaille tarpeellisista asioista kirjeitse, sähköpostilla tai puhelimitse. Tarvittaessa isännöitsijä järjestää tiedotustilaisuuden. Asukaskokouksia järjestetään säännöllisesti. Tullevaisuudessa yksi tiedotuskanava voi olla yhtiön kotisivut.

Kiinteistöhoitaja tiedottaa tarpeen mukaan kiinteistöllä tapahtuvista poikkeuksellisista asioista isännöitsijälle puhelimitse tai sähköpostilla.

Asukkaat saavat isännöitsijään yhteyden puhelimella tai sähköpostilla.

Viestintä erityistilanteissa

Erytistilanteita voivat olla häiriöt veden-, sähkön- tai lämmönjakelussa. Ensimmäiseksi kannattaa seurata veden- tai lämmönjakelun häiriöiden ollessa kyseessä palvelun tarjoajan ajankohtaisia internet-sivustoja.

Viestintä kriisi- ja poikkeusoloissa

Poikkeusoloilla tarkoitetaan valmiuslain mukaisia oloja, jotka aiheutuvat suur-onnettomuudesta, taloudellisesta kriisistä, vieraiden valtioiden välisestä sodasta tai sodan uhasta tai vastaavasta. Poikkeusolojen virallinen viestintäkanava on Yleisradio.

6. Pelastussuunnitelman ylläpito

Turvallisuustilanteen seuranta ja raportointi

Kiinteistönhuoltaja seuraa huoltamassaan kohteessa pihojen, leikkipaikkojen ja yleisten tilojen turvallisuutta käytön kannalta. Hän raportoi tarvittaessa kiinteistön omistajalle tai isännöitsijälle havaitsemistaan puutteista tai vioista puhelimitse tai sähköpostilla.

Asukkaat raportoivat huoneistossa olevista vioista ja puutteista joko kiinteistönhuoltajalle tai isännöitsijälle. He voivat joko soittaa tai lähettää sähköpostia. Tehdyt korjaukset kirjataan huoltokirjaan.

Pelastussuunnittelusta tai turvallisuustehtävistä vastaavien koulutus

Turvallisuushenkilöstö koulutetaan tarpeen mukaan ja sitä mukaa kuin asuin-kiinteistön turvallisuushenkilöstön peruskursseja järjestetään.

Asukkaille annettava koulutus

Vuokrasopimusta tehdessä käydään läpi turvallisuusasiat lyhyesti läpi. Jokaiseen asuntoon jaetaan pelastussuunnitelman yhteenveto ja neuvotaan mistä voi pelastussuunnitelman lukea kokonaisuudessaan. Yleisistä tiloista löytyy hätätilanneohjeet.

Pelastussuunnitelman jakelu

- Isännöitsijä
- Hallituksen puheenjohtaja
- Turvallisuuspäällikkö
- Väestönsuojan hoitajalle
- Asukkaille

TOIMINTAOHJEET HÄTÄTILANTEISSA malli

PELASTA ENSIN ITSESI, jotta voit auttaa muita.

Yleinen hätänumero 112

1. Tapahtumapaikka?
 - Tarkka osoite ja kunta
2. Mitä on tapahtunut?

Poistuminen hätätilanteessa

1. Jos huoneistossasi palaa, poistu nopeasti. Sulje kaikki ovet perässäsi. Mikäli palo on muualla, todennäköisesti turvallisin paikka on oma huoneistosi.
2. Kaikista merkityistä varapoistumisteistä pääsee poistumaan ilman avainta. Siirry kokoontumispaikalle, jos se on turvallista.

Tämän rakennuksen kokoontumispaikka on

Pelastustie

Älä estä ihmishengen pelastumista!
Pidä pelastustiet vapaana.

Ilmoita muille rappukäytävässä asuville, mikäli kuulet yleisen vaaramerkin. Viranomaiset varoittavat yleisellä vaaramerkillä väestöä kaasu-, säteily- tai muusta vaarasta.

- **Siirry** tai pysy sisätiloissa, vältä kellarikerrosta. Älä mene väestönsuojaan, elleivät viranomaiset käske.
- **Sulje** ovet ja ikkunat, tuuletusaukot ja ilmastointilaitteet.
- **Avaa** radio ja odota rauhallisesti ohjeita.
- **Vältä** puhelimen käyttöä, etteivät linjat tukkeudu.
- **Älä poistu** alueelta ilman viranomaisten kehoitusta, ettet joutuisi matkalla vaaraan.

Tulipalon sattuessa

Älä hengitä savua! Savu tappaa!

1. Kuullessasi palovaroittimen äänen tai jos havaitset savua, toimi välittömästi.
2. Pelasta itsesi ja vaarassa olevat.
3. Soita 112.
4. Varoita muita.
5. Sammuta, jos se on turvallista.
6. Mene ulos, jos se on turvallista tai jos et voi poistua, sulje ovet ja ikkunat.
7. Rajoita paloa sulkemalla ovet.
8. Opasta palokunta paikalle.

Jos portaikossa on savua, sulje ovi ja soita 112.

Hätäensiavun ohjeet

Kaikki osaavat auttaa. Uskalla sinäkin auttaa.
Soita 112 ja tee nämä:

Turvaa hengitys

Tajuton on aina tukehtumisvaarassa, sillä kieli voi painua kurkkuun ja tukkia hengityksen tai tajuton voi tukehtua oksennukseensa.

1. Tunnustele poskellasi, hengittääkö?
2. Jos hengittää, käännä kyljelleen ja käännä leuka irti rinnasta. Seuraa hengitystä.
3. Jos ei hengitä, aloita painelu - puhalluselvytys.

Turvaa verenkierto

Tyrehdytä runsas verenvuoto painaen kädellä suoraan haavaan. Valmista sen jälkeen paineside saatavilla olevista tarvikkeista. Irrota kiristävät vaatteet.

Ilmoita vioista tai häiriöistä klo 8-16:

puh. 06 470 1111 (Keskus)
sähköposti: asuntovuokraus@isokyro.fi

Muuna aikana kiireellisissä tilanteissa:

puh. 0500 561 616

Asuintalon turvallisuushenkilöstö:

ASUINTALON PELASTUSSUUNNITELMAN LIITTEET

liite 1: Häät ilmoituksen teko-ohje	11
liite 2: Toiminta sairauskohtauksissa	12
liite 3: Toiminta tapaturmissa ja tapaturmien ennaltaehkäisy	13
liite 4: Toiminta tulipalotilanteessa	14
liite 5: Toiminta kunnallistekniikan häiriötilanteissa	15
liite 6: Toiminta yleisen vaaramerkin soidessa	16
liite 7: Toiminta kaasuvaaratilanteessa	17
liite 8: Toiminta säteilyvaaratilanteessa	18
liite 9: Toimenpiteet väestönsuojaa käyttökuntoon laitettaessa	18
liite 10: Taloyhtiön suojelumateriaali	18
liite 11: Kotivara	19
liite 12: Onnettomuuksien ennaltaehkäisy omassa asunnossa	20
liite 13: Palavien nesteiden ja kaasujen säilytys	22
liite 14: Turvallisuuspäällikön vuotuiset turvatarkastukset	23

liite 1: Häät ilmoituksen teko-ohje

Hätätilanteessa soita yleiseen hätänumeroon 112

Hätäkeskus suosittaa soittamaan hätänumeroon 112 kiireellisissä, todellisissa hätätilanteissa hengen, terveyden, omaisuuden tai ympäristön ollessa uhattuna tai vaarassa, tai jos on syytä epäillä näin olevan.

1. **SOITA HÄTÄPUHELU ITSE, JOS VOIT.**

Tärkeää olisi, että hätäpuhelun soittaisi hän, jota asia koskee. Hänellä on sellaisia tietoja, joita päivystäjä tarvitsee määriteltessään mitä apua hän paikalle lähettää. Välikäsien kautta tuleva puhelu voi viivästyttää avun paikalle tuloa.

2. **KERRO, MITÄ ON TAPAHTUNUT.**

Hätäkeskuspäivystäjä kysyy soittajalta tietoja tapahtuneesta, jotta hän osaa tarvittaessa lähettää juuri siihen tilanteeseen oikean avun.

3. **KERRO TARKKA OSOITE JA KUNTA.**

Hätäkeskuksen alueella saattaa olla useita samoja osoitteita eri kunnissa. Siksi on tärkeää kertoa osoitteen lisäksi tapahtumapaikkakunta. Kirjoita kotiisi näkyvälle paikalle osoitteesi, jotta ilmoitat sen hätätilanteessa varmasti oikein.

4. **VASTAA SINULLE ESITETTYIHIN KYSYMYKSIIN.**

Päivystäjän esittämällä kysymyksillä on tarkoituksensa. Kysymykset eivät viivästytä avun hälyttämistä. Kiireellisessä tapauksessa päivystäjä hälyttää jo puhelun aikana auttamaan tulevat viranomaiset ja yhteistyökumppanit, sekä antaa näille lisätietoja tapahtuneesta.

5. **TOIMI ANNETTUIEN OHJEIDEN MUKAAN.**

Päivystäjä on koulutettu antamaan ohjeita eri tilanteisiin. On tärkeää noudattaa annettuja ohjeita. Oikein suoritetuilla ensitoimenpiteillä on usein merkitystä tilanteen lopputuloksen kannalta.

6. **LOPETA PUHELU VASTA SAATUASI SIIHEN LUVAN.**

Liian aikainen puhelun päättäminen voi hidastaa auttajien paikalle saapumista. Saatuaasi luvan puhelun päättämiseen, sulje puhelin. Pidä linja vapaana. Päivystäjä tai kohteeseen saapuva auttaja voi tarvita lisätietoja tapahtuneesta.

7. **OPASTA AUTTAJAT PAIKALLE.**

8. **SOITA UDESTAAN, MIKÄLI TILANNE MUUTTUU.**

OHJE: Jos hätänumero on hetkellisesti ruuhkautunut - älä sulje puhelinta! Kuulet nauhoitteen, jossa kehoitetaan odottamaan hetki linjalla. Häät puheluihin vastataan mahdollisimman nopeasti ja aina soittamisjärjestyksessä.

Et tarvitse koskaan suuntanumeroa.

Hätäpuhelu on maksuton.

Lähde: [HÄTÄKESKUSLAITOS](http://www.hatakeskuslaitos.fi) www-sivut

liite 2: Toiminta sairauskohtauksissa

SELVITÄ, MITÄ ON TAPAHTUNUT

- Onko potilas kaatunut, pyörtnyt, kouristellut?
- Onko silminnäkijöitä?

Jaa seuraavat tehtävät, jos auttajia on enemmän.

TARKISTA POTILAAN TILA

- Tarkista onko potilas heräteltävissä puhuttelemalla tai ravistamalla?

TARKISTA HENGITYS

- Jos potilas ei herää, tarkista hengitys asettamalla kämmenselkä potilaan suun eteen ja koeta tuntuuko ilmavirtausta.
- Potilaan kasvojen sinerrys on merkki hengityksen estymisestä tai loppumisesta.

SIIRRÄ POTILAS OIKEAAN ASEENTOON

- Käännä tajuton potilas kylkiasentoon.
- Ojenna päätä taakse, jotta hengitys pääsee kulkemaan esteettä.

TEE HÄTÄILMOITUS

Heti kun olet selvittänyt potilaan tilan ja havainnut, että kyseessä on hätätilanne, soita numeroon 112 ja kerro:

- mitä on tapahtunut
- mitä potilas valittaa
- mitä hän juuri sillä hetkellä tekee.

TARKKAILE POTILASTA

- **Älä jätä sairauskohtauksen saanutta yksin.**
- Jos havaitset potilaan tilassa muutoksia ennen pelastuslaitoksen yksikön saapumista, soita uudelleen numeroon 112.

OPASTA

- Järjestä auttajille opastus ja esteetön kulku potilaan luokse.

KERRO AUTTAJILLE

- Mitä on tapahtunut
- Miten potilaan tila on kehittynyt
- Millaista ensiapua potilaalle on annettu

liite 3: Toiminta tapaturmissa ja tapaturmien ennaltaehkäisy

TEE NOPEA TILANNEARVIO

PELASTA LOUKKANTUNEET HENGENVAARASTA

HÄLYTÄ LISÄAPUA

- Pidä yleinen hätänumero 112 ja myrkytyskeskuksen numero (09) 471 977 esillä

TURVAA TARVITTAESSA HENGITYS JA VERENKIERTO

- Elvytä elotonta ja käännä tajuton kylkiasentoon.
- Älä liikuta esimerkiksi pudonnutta potilasta turhaan.
- Tyrehdytä mahdollinen verenvuoto.

OPASTA TAI JÄRJESTÄ OPASTUS

- Järjestä auttajille opastus ja esteetön kulku potilaan luokse.

TAPATURMIEN EHKÄISY

- Asennoitu oikein.
- Pidä huoli siisteydestä.
- Älä tee kotitöitä väsyneenä tai alkoholin vaikutuksen alaisena.
- Huomioi perheen jäsenten ja erityisesti lasten toiminta.

Ehkäise tapaturmien mahdollisuutta:

- Huolehdi myrkyllisten kemikaalien oikeasta säilytyksestä.
- Säilytä terävät esineet turvallisessa paikassa.
- Käytä turvavarusteita kuten lieden turvasuoja, kipinäsuojukset, liukuesteet, turvaportit, turvapistorasiat ja lapsiturvalliset ikkunan sulkimet.
- Huolehdi lääkekaapin sisällöstä.
- Valaise kiinteistön tilat riittävästi.
- Käsittele avotulta varoen.

Lähde: [KODIN TURVAOPAS](#) www-sivut

liite 4: Toiminta tulipalotilanteessa

PELASTA välittömässä vaarassa olevat.

SULJE ovet estääksesi savun ja palon leviämistä.

HÄLYTÄ palokunta soittamalla turvallisesta paikasta numeroon 112.

SAMMUTA, jos palo on pieni eikä savua vielä ole.

VAROITA niitä, jotka eivät ole välittömässä vaarassa.

OPASTA tai järjestä opastus ja esteetön pääsy pelastusyksikölle kohteeseen sekä kerro välittömästi paloviranomaiselle onko ihmisiä vaarassa ja jo suoritettavat toimenpiteet.

VARMISTA, että kaikki ovat päässeet kokoontumispaikalle, joka on:

Poistumaan kehotetut (eivät välittömässä vaarassa olevat) sulkevat koneet ja laitteet, ikkunat sekä kaikki ovet ja poistuvat ennalta määrätylle kokoontumispaikalle.

Kerrostalopaloissa savu- ja palokaasut pääsevät usein leviämään porraskäytävään täyttäen sen kokonaan näkyvyyden jäädessä vain muutamaan kymmeneen senttimetriin.

Savu on lisäksi erittäin myrkyllistä, jonka hengittäminen aiheuttaa menehtymisen erittäin nopeasti.

Jos palo on muualla, mutta porraskäytävässä on savua, toimi seuraavasti

- **Jää asuntoon ja ole rauhallinen.** Kerrostaloissa jokainen asunto on tehty omaksi palo-osastokseen ("palolokero"), josta palon nopea leviäminen toiseen asuntoon on estetty rakenteellisin toimenpitein. Hypääminen korkealta johtaa kohtalokkaiisiin seurauksiin, asuntoon jääminen ei.
- **Mene parvekkeelle tai ikkunan luo ja herätä huomiota** huutamalla, vilkuttamalla valoja, heiluttamalla jotain näkyvää tai voit myös soittaa numeroon 112 ja kertoa tarkan osoitteen missä olet.
- **Laske** varmuuden vuoksi **vettä** ammeeseen tai lavuaareihin.
- Jos asuntoon alkaa tulla savua ovien raoista, postiluukusta tai ilmanvaihtoventtiileistä, **tuuleta** ja **tiivistä** vuotokohtat kosteilla tekstiileillä.
- Jos asunnon ovi alkaa kuumeta, **jäähdytä** sitä vedellä.
- Jos liekit lyövät asunnon ikkunoihin, siirrä helposti syttyvät tavarat pois ikkunoiden läheisyydestä.
- **Noudata viranomaisten antamia ohjeita.**

liite 5: Toiminta kunnallistekniikan häiriötilanteissa

SÄHKÖKATKOKSET

- Varmista, ettei hisseihin ole jäänyt ihmisiä.
- Tarkista sähkökatkoksen syy ja mahdollisuus palata normaaliin sähkön saantiin.
- Tiedota tilanteesta ihmisille ja kehoita varovaisuuteen avotulen käytössä ja ettei sähkölaitteet ole erheellisesti päällä, kun sähköt jälleen kytkeytyvät.

Sähköpääkeskus sijaitsee: Emeleuksentie 1, varastorakennuksessa sijaitsevassa teknisessä tilassa. Emeleuksentie 3, varastorakennuksessa sijaitsevassa teknisessä tilassa.

VESIVAHINGOT

- Selvitä etukäteen veden pääsulun / huoneistosi sulun sijainti
- Katkaise vuotokohteesta ja sen läheisyydestä sähkö.
- Tyrehdytä vuoto esimerkiksi sulkemalla **veden pääsulku**, joka sijaitsee: Vesimittarin yhteydessä omassa huoneistossa.
- Ilmoita asiasta
 - huoltomiehelle puhelin 050 561 7891, 0500 561 616
 - turvallisuuspäällikölle puhelin 06 470 1201, 050 548 6478
 - isännöitsijälle puhelin 06 470 1201, 050 548 6478
- Tarvittaessa ota yhteys yleiseen hätänumeroon 112.

Mikäli vesivaara uhkaa rakennuksen ulkopuolelta, selvitä vesivaaran aiheuttaja:

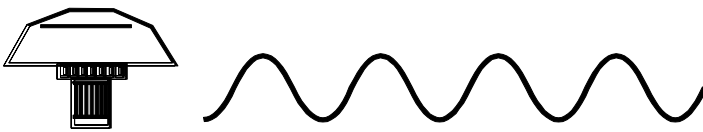
- Jos kyseessä on vuoto, pyri tyrehdyttämään se.
- Pyri estämään veden pääsy rakennukseen säkityksin tai muovipeitteitä käyttämällä ja johtamalla vesi pois päin.
- Hälytä tarvittaessa lisäapua.

liite 6: Toiminta yleisen vaaramerkin soidessa

Yleinen vaaramerkki on yhden minuutin pituinen **nouseva ja laskeva äänimerkki** tai viranomaisen kuuluttama varoitus. Sekä nousevan, että laskevan jakson pituus on 7 sekuntia

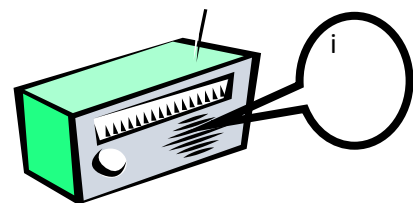
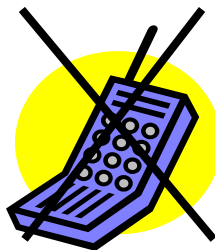
Yleinen vaaramerkki tarkoittaa **väestöä uhkaavaa välitöntä vaaraa**. Varoitus annetaan taajamissa kiinteällä ulkohälytínjärjestelmällä ja taajamien ulkopuolella kulkuneuvoon asennetuilla liikkuvilla hälyttimillä. **Vaara ohi -merkki** on yhden minuutin mittainen tasainen äänimerkki. Se on ilmoitus siitä, että uhka tai vaara on ohi.

Yleinen vaaramerkki

Toimi näin kuultuasi yleisen vaaramerkin:

- **Suojaudu sisätiloihin** ja pysy siellä. Poikkeusoloissa välittömästi suojatiloihin.
- **Pysäytä ilmanvaihto. Ilmanvaihdon pysäytyspaikka:**
- Sulje ovet, ikkunat ja ilmanvaihtoaukot ja tiivistä ne.
- **Kuuntele ja noudata** radiosta viranomaisten antamia **tiedotuksia** ja **ohjeita**.
- **Vältä puhelimen käyttöä** pelastusviranomaisten teleyhteyksien varmistamiseksi.
- **Älä poistu** alueelta ilman viranomaisten kehotusta ette joutuisi vaaraan matkalla.

liite 7: Toiminta kaasuvaaratilanteessa

Kaasuvaarasta ilmoitetaan yleisellä vaaramerkillä sekä lisäohjeita annetaan radion ja TV:n välityksellä.

Kaasuvaaratilanteessa toimitaan kuten aina yleisen vaaramerkin jälkeen:

- **Suojaudu sisätiloihin** talon ylempiin kerroksiin ja pysy siellä. Kellariin ja normaaliolojen käytössä olevaan väestönsuojaan ei pidä mennä, koska se ei ole tiivis (sulkuutilassa)
- **Pysäytä ilmanvaihto. Ilmanvaihdon pysäytyspaikka:**
- Sulje ovet, ikkunat ja ilmanvaihtoaukot ja tiivistä ne.
- **Kuuntele ja noudata** radiosta viranomaisten antamia **tiedotuksia** ja **ohjeita**.
- **Vältä puhelimen käyttöä** pelastusviranomaisten teleyhteyksien varmistamiseksi.
- **Älä poistu** alueelta ilman viranomaisten kehotusta ette joutuisi vaaraan matkalla.

Jos olet sisätiloissa ja haistat kaasua:

- Paina märkä vaate suun eteen ja hengitä sen läpi.
- Pysytele yläkerroksissa kunnes vaara on ohi.
- Kuuntele radiota.

Ulkona kuullessasi yleisen vaaramerkin:

- Pyri sisätiloihin.
- Jos et pääse sisälle:
 - kulje sivutuuleen poispäin arvioidusta onnettomuuspaikasta ja pyri korkeampaan maasto-kohtaan
 - hengitä monikerroksisen kostutetun kankaan, hatun tai sammaleen läpi.

liite 8: Toiminta säteilyvaaratilanteessa

Säteilytilannetta valvotaan jatkuvasti koko maassa. Pienetkin muutokset huomataan heti ja niistä tiedotetaan viipymättä.

Säteilyvaarasta annetaan yleinen vaaramerkki, jonka soidessa:

- **Mene sisälle.** Sulje tiiviisti ovet, ikkunat, tuuletusaukot ja ilmastointi, jotta radioaktiiviset aineet eivät pääsisi sisään. Talon keskiosissa ja kellarissa on paras suoja.
- Ota **joditabletti** vasta viranomaisten kehotuksesta, jonka kuulet radiosta tai televisiosta. Joditabletit ehkäisevät radioaktiivisen jodin kertymistä kilpirauhaseen, mutta eivät anna muuta suojaa. Tabletteja ei pidä lähteä vaaratilanteessa noutamaan rakennuksen ulkopuolelta. Kotiin niitä voi hankkia etukäteen apteekista. Joditablettien käyttöikä on viisi vuotta.
- **Suojaa ruoka ja juomavesi.** Laita esillä olevat elintarvikkeet muovipusseihin tai tiiviisiin astioihin. Jääkaappi, pakastin ja tiiviit pakkaukset suojaavat radioaktiiviselta pölyltä.
- **Vältä ulkona liikkumista.** Jos on pakko mennä ulos, käytä tiivistä, ihon peittävää asua, esimerkiksi sadevaatteita. Riisu vaatteet sisälle tullessasi eteiseen ja peseydy huolella. Käytä hengityssuojainta, pyyhettä tai talouspaperia estämään radioaktiivisten hiukkasten pääsy keuhkoihin.
- **Suojaa eläimet.** Siirrä kotieläimet sisätiloihin ja suojaa hyvin niiden rehuvarastot ja juomavesi.
- **Lisäohjeita** saat kuntasi pelastusviranomaisilta, tiedotusvälineistä sekä Yleisradion teksti-TV:n sivulta 868. Tietoa saat myös [Säteilyturvakeskuksen](#) ja [Kodin turvaoppaan](#) www-sivuilta.

liite 9: Toimenpiteet väestönsuojaa käyttökuntoon laitettaessa

[Pelastuslaki](#) 379/2011

76 § Väestönsuojan käyttöönotto

Jos väestönsuojaa käytetään muuten kuin väestönsuojana, se on voitava kunnostaa väestönsuojana käytettäväksi 72 tunnissa. Väestönsuojeluvälineet ja -laitteet on voitava ottaa käyttöön saman ajan kuluessa.

liite 10: Taloyhtiön suojelumateriaali

Materiaali on hankittava **kaikkiin vähintään kolmen asuinhuoneiston kiinteistöihin** ennen rakennuksen loppukatselmusta. Materiaalin säilytys on hyvä tarkastaa vuosittain.

Lista suojelumateriaaleista löytyy kiinteistöltä.

liite 11: Kotivara

Kotivara on osa omatoimista suojelua

Kotivara on talouskohtainen varmuusvara, joka koostuu tavanomaisista elintarvikkeista ja sen sisältö voi vaihdella talouden ruokatottumusten mukaan. Kotivaran tulisi riittää kahdeksi viikoksi.

Kotivara sisältää mm.

- astioita veden varastointiin
- lääkkeitä
- joditabletit
- talouskohtaisia välttämättömyystavaroita, joita ovat mm. hygieniatarvikkeet, vaipat, radio, paristot sekä taskulamppu.

Kotivaraa käytetään jatkuvasti, päivittäin. Erityisen tarpeellista se on poikkeuksellisissa tilanteissa, kuten jos joku perheenjäsenistä sairastuu, jakelua koskeva häiriö estää hankinnat kaupasta, keli-rikkotilanteessa, liikennehäiriön estäessä yhteydet tai poikkeusolot, onnettomuus tms. keskeyttävät normaalin elämänkulun.

Suositus kotivaran elintarvikkeista yhdelle henkilölle kahdeksi viikoksi:		
1 kg	maitojauhetta	100 g:n pusseissa
2 kg	lihaa, kalaa, makkaraa	säilykkeitä, liemikuutioita ja tyhjiöpakattuja leikkeleitä
800 g	leivänpäällistä	juustoja, voileipätahnoja, marmeladia, keitettyjä munia
1 kg	jauhoja, aamiaismuroja, makaronia, jälkiruokajauheita	
2,5 kg	erilaista leipää	näkkileipää, pakastettuja tai pakattua limppua, korppuja, keksejä
2 kg	juureksia, kasviksia	perunoita, porkkanoita, kaalia, kuivattuja herneitä
1 kg	marja- ja hedelmävalmisteita	säilykkeitä ja pakasteita
1 l	mehutiivistettä	saadaan noin 5 l mehua
500 g	rasvaa	voita, margariinia tai öljyä
4 kg	sekalaisia kuiva-aineita	pikakahvia, teetä tai kaakaota, sokeria, kestopakattua, mausteita, makeisia, suolaa

Muista erikseen lapset, vanhuksat ja sairaat! Muista myös vesi!

Tuotteet on suojattava. Suojatavoista yksinkertaisin on tiiviiden, huuhtomisen kestävien pakkausten käyttäminen.

liite 12: Onnettomuuksien ennaltaehkäisy omassa asunnossa

Näiden toimenpiteiden suorittamisella voidaan omatoimisesti ehkäistä vaaratilanteita.

1. Sähkölaitteita ja asennuksia koskevat yleisohjeet

- älä käytä sähkölaitteita olosuhteissa, mihin niitä ei ole tarkoitettu esimerkiksi kosteissa olosuhteissa, perehdy käyttöohjeisiin
- kun irrotat laitteiden pistotulppia älä vedä laitteen johdosta vaan tartu pistotulppaan, korjauta johtojen viat sähköalan ammattihenkilöllä
- älä tee omia sähköviritelmiä, kuten jatkojohtoasennuksia pysyvään käyttöön
- teetä sähköasennukset sähköalan ammattihenkilöllä
- tarkkaile sähköasennuksien kuntoa
- pyydä kuitti asennuksista ja mahdollinen käyttöopastus
- asuinkiinteistön sähkötarkastus suositellaan tehtäväksi 15 vuoden välein

2. Televisio

- älä sijoita mitään tavaroita laitteen päälle
- älä peitä tuuletusaukkoja, huolehdi ilmankierrosta
- poista säännöllisesti pöly laitteen päältä ja tuuletusaukkojen ympäriltä (sisäpuolisen puhdistuksen voi suorittaa ainoastaan sähköalan ammattihenkilö)
- siirrä laitetta varovasti
- älä pidä laitetta turhaan päällä
- katkaise valmiusvirta yöksi tai jos olet pidemmän aikaa poissa
- toimita laite korjattavaksi jos kuvaan tai ääneen tulee outoja vikoja, jos laitteesta tulee voimakasta hajua, laite on kaatunut tai sen sisään on joutunut vieraita esineitä tai nestettä

3. Pesukone

- älä jätä laitetta ilman valvontaa sen käydessä
- puhdista laite säännöllisesti ohjeiden mukaisesti
- suojaa laite roiskevedeltä
- sulje vesihana käytön jälkeen

4. Kuivausrumpu, kuivauskaappi

- älä jätä laitetta ilman valvontaa sen käydessä
- puhdista laite säännöllisesti ohjeiden mukaisesti
- suojaa laite roiskevedeltä

5. Kylmälaitteet

- toimita oikutteleva laite huoltoon
- puhdista laite pölystä säännöllisesti (myös laitteen takaosa)
- huolehdi ilmankierrosta
- sijoita laite mahdollisimman viileään paikkaan asunnossa

6. Silitysrauta

- irrota pistotulppa kun et käytä laitetta
- pidä laitetta pystyssä kun laite on lämmin

7. Liesi ja uuni

- valvo laitetta jatkuvasti käytön aikana
- muista kytkeä lämpö pois käytön loputtua
- huomioi lapset ja kotieläimet
- älä säilytä palavaa tavaraa lämpölevyjen päällä

8. Sähkölämmittimet

- älä peitä laitetta ja valvo, että sen päälle ei putoa mitään
- aseta laite tukevalle alustalle
- älä sijoita palavia esineitä liian lähelle laitetta
- korjauta viallinen termostaatti

9. Valaisimet

- huolehdi puhtaudesta
- noudata halogeenivalaisimien asennus- ja suojaetäisyyksiä
- vaihda vilkkuvat loisteputket heti
- käytä vain laitteeseen sopivia ja oikean tehoisia lamppeja

10. Sähkökiuas

- huomioi suojaetäisyydet palaviin tarvikkeisiin
- varmista laitteen kiinnitys
- täytä kivitila ohjeiden mukaisesti
- älä ripusta pyykkejä liian lähelle kiuasta tai sen yläpuolelle
- korjauta rikkinäiset vastukset ja kytkimet (sähköalan ammattilainen)

11. Puukiukaat ja tulisijat

- huomioi suojaetäisyydet palaviin tarvikkeisiin
- täytä kiukaan kivitila ohjeiden mukaisesti
- älä ripusta pyykkejä liian lähelle kiuasta tai sen yläpuolelle
- käytä ainoastaan puhdasta ja kuivaa puutavaraa lämmitykseen
- huolehdi tulisijan riittävästä ilman saannista
- älä polta jätteitä
- poista syntynyt tuhka riittävän usein tulisijasta palamattomaan astiaan
- huolehdi nuohouksesta

12. Avotulen teko

- polta kynttilöitä tukevilla palamattomilla alustoilla kaukana palavista materiaaleista ja ainoastaan valvonnan alla
- roihujen käyttö parvekkeilla on kiellettyä
- nestekaasu- ja sähkögrillin käyttö parvekkeilla ei ole suositeltavaa ja sen kieltämistä suositellaan taloyhtiön järjestyssäännöissä
- noudata kunnallisia ohjeita avotulen tekoon ja roskien polttoon liittyen
- pidä tulitikut lasten ulottumattomissa

liite 13: Palavien nesteiden ja kaasujen säilytys

Asuin-, toimisto-, majoitus-, päivähoito- ja kokoontumishuoneisto:

- **Enintään 50 litraa:** palavia nesteitä, joiden leimahduspiste > 55 °C (öljyt, dieselöljyt)
- **Enintään 25 litraa:** palavia nesteitä, joiden leimahduspiste < 55 °C sekä aerosoleja, jotka sisältävät palavia nesteitä tai palavia kaasuja (benssiinit, liuottimet, aerosolimaalit)
- **Enintään 25 kiloa:** nestekaasua

Moottoriajoneuvosuojassa voidaan säilyttää:

- **Enintään 200 litraa + ajoneuvon oman säiliön tilavuus:** palavia nesteitä, joiden leimahduspiste > 55 °C (öljyt, dieselöljyt)
- **Enintään 60 litraa + ajoneuvon oman säiliön tilavuus:** palavia nesteitä, joiden leimahduspiste < 55 °C sekä aerosoleja, jotka sisältävät palavia nesteitä tai palavia kaasuja (benssiinit, liuottimet, aerosolimaalit)
- **Enintään 25 kiloa:** nestekaasua

Palavien kaasujen/nesteiden säilytys on kiellettyä yhtä useamman asuinhuoneiston käsittävän rakennuksen yhteisessä kellari- ja ullakkotilassa, joka on tarkoitettu asuntokohtaisen talousirtaimiston säilytykseen.

Nestekaasun säilytys on kielletty rakennusten kellari- ja ullakkotiloissa.

